بازتاب

پاسخ روابط‌عمومی سازمان محیط زیست به گزارش «شرق»

روابط‌عمومی سازمان محیط زیست درباره گزارشی که در ۲۷ اسفند سال گذشته با تیتر «پس‌لرزه‌های تن رنجور هورالعظیم» منتشر شد، توضیح داد. در این جوابیه آمده است: «لازم به ذکر است که آتش‌سوزی مورد اشاره در نیزارهای بخش عراقی تالاب (تالاب هورالهویزه) و به دلیل تشدید خشک‌سالی از تاریخ ۲۴ اسفندماه به وقوع پیوست و به دلیل شدت وزش باد، بخش‌های وسیعی از تالاب را درگیر کرد. به دلیل تداوم آتش‌سوزی و جهت باد (شمال غرب به جنوب شرق، غرب به شرق)، دود ناشی از این آتش‌سوزی به سمت استان خوزستان و شهرستان‌های هویزه، حمیدیه، دشت آزادگان و اهواز هدایت شده و منجر به آلودگی شدید هوا، رنج مردم ساکن در این شهرستان‌ها و تعطیلی دوروزه محدوده‌های مورد اشاره شد. با توجه به تکرار این نوع آتش‌سوزی در هورالهویزه عراق طی سال‌های اخیر و پیش‌بینی‌ها برای سال جاری مبنی بر تشدید بی‌آبی و خشک‌سالی در منطقه و در نتیجه تشدید آتش‌سوزی‌های مشابه و البته با در نظر گرفتن اثر مستقیم و نامطلوب استمرار وضع موجود بر سلامت مردم، افزایش مشکل تنفسی و تعداد مراجعه به مراکز درمانی و تعهد مسئولان استانی و ملی به حفظ سلامت و آرامش مردم، بارها ج.ا.ایران از طریق مذاکره مکتوب و حضوری از مقام‌های کشور عراق درخواست کرده تا برای پیشگیری و مهار سریع این آتش‌سوزی‌ها اقدام لازم به عمل آید». در ادامه این جوابیه همچنین آمده: «هماهنگی جهت استفاده جمهوری اسلامی ایران از تجهیزات و ادوات اطفای حریق همچون هواپیمای آبپاش جهت مهار آتش‌سوزی در محدوده کشور عراق از دیگر درخواست‌های کشورمان از مقام‌های عراقی طی این مذاکره‌ها و پیگیری‌ها بوده که البته تاکنون پاسخی از سوی کشور همسایه در این خصوص دریافت نشده است. ذکر این نکته ضروری است که با توجه به قوانین بین‌الملل، استفاده از تجهیزاتی همچون هواپیمای آب‌پاش برای اطفای حریق در بخش عراقی یا حتی محدوده مرزی تالاب (هواپیما در برگشت برای دورزدن مجبور به ورود به حریم هوایی کشور همسایه است) نیازمند مجوز قانونی عراق و شکل‌گیری قوی دیپلماسی محیط‌زیستی میان دو کشور است».

خبر

توزیع گسترده واکسن پنج‌گانه

شرق: معاون وزیر بهداشت از توزیع گسترده واکسن پنج‌گانه با بسته‌بندی داخلی از دو هفته آینده خبر داد. مهدی پیرصالحی با اشاره به اقدامات انجام‌شده برای تأمین پایدار واکسن پنج‌گانه گفت: «با آغاز بسته‌بندی این واکسن در شرکت مربوطه، توزیع گسترده آن در شبکه بهداشتی کشور شروع خواهد شد». او با بیان اینکه ماده اولیه واکسن به‌صورت بالک از کشور مبدأ وارد می‌شود، افزود: «فرایند بسته‌بندی به‌صورت سرنگ‌های تک‌دُز و ویال‌های ۱۰ دُز در داخل کشور انجام می‌شود که ظرفیت تولید را نسبت به گذشته افزایش داده و زمان دسترسی واکسن در مراکز بهداشتی را کوتاه‌تر کرده است». پیرصالحی چالش اصلی در مسیر تولید را محدودیت‌های مالی ناشی از تحریم‌ها عنوان کرد و گفت: «با تعامل مناسب با بانک مرکزی، موانع تأمین ارز برای واردات مواد اولیه از هند در حال رفع‌شدن است».

دستگیری ۸۴ متهم در کنکور ۱۴۰۳

شرق: حسین ابراهیمی، معاون اجرائی پلیس فتا، در نشست رؤسای ستادهای استانی برگزارکنندگان آزمون نوبت اول آزمون سراسری ۱۴۰۴ از دستگیری ۸۴ متهم به کلاهبرداری در زمینه کنکور سال گذشته خبر داد و گفت: «این متهمان با سوءاستفاده از داوطلبان کنکور، از طریق شبکه‌های اجتماعی و سایت‌ها اقدام به فروش سؤالات، کلیدهای کنکور و خدمات تقلب در آزمون سراسری می‌کردند». او ادامه داد: «بیشتر این سوءاستفاده‌ها در پلتفرم‌های تلگرام (۴۵ درصد) و اینستاگرام (۴۴ درصد) رخ داده و مابقی در سایر سایت‌ها انجام می‌شده است. همچنین، ۹۳ درصد از کاربران کلاهبرداری‌ها در تلگرام عضو بودند».

در ادامه این نشست، حسین سیمایی‌صراف، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری با تأکید بر اینکه فعلا جایگزینی برای کنکور نداریم، گفت: «کنکور ابزاری برای رسیدن به آموزش عالی است و فعلا جایگزینی برای روش پذیرش در دانشگاه‌ها وجود ندارد». او افزود: «کنکور برای بیش از یک میلیون داوطلب و خانواده‌های قشر متوسط جامعه امری حیاتی است». او به نظام مقررات عادلانه، شفاف و باثبات در بخش آموزش کشور اشاره کرد و گفت: «آزمون باید پیش‌بینی‌پذیر باشد تا داوطلبان بتوانند با خیال آسوده و راحت به آموزش بپردازند».

جامعه‌شناسان دور هم نشستند و چالش‌های علوم اجتماعی ایران را بررسی کردند

کارخانه تولید بحران

زهرا جعفرزاده: جامعه تبدیل به کارخانه تولید بحران شده، بخش‌های مختلف اجتماع در حال نابودی است و متخصصان حوزه علوم اجتماعی نسبت به آینده آن نگران‌اند. آنها نگران آینده خانواده و جامعه و سرزمین‌اند و می‌گویند که تمام حوزه‌های زیست اجتماعی در حال نابودی است. اینها بخشی از موضوعاتی است که در نشست «چالش‌های علوم اجتماعی ایران» مطرح شد؛ نشستی که از سوی انجمن جامعه‌شناسی ایران با همکاری گروه علوم اجتماعی خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد و سعید معیدفر، رئیس انجمن جامعه‌شناسی ایران، نعمت‌الله فاضلی، استاد بازنشسته پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی و محمود نجاتی‌حسینی، عضو شورای گروه علوم اجتماعی خانه اندیشمندان علوم انسانی در آن سخنرانی کردند.

عکس: ایرنا

زوال جامعه

محمود نجاتی‌حسینی، عضو شورای گروه علوم اجتماعی خانه اندیشمندان علوم انسانی، صحبت‌هایش را با موضوع علوم اجتماعی شروع کرد و گفت که انسان اجتماعی، انسان اقتصادی، انسان فرهنگی و تاریخی و جغرافیایی، موضوع علم جامعه‌شناسی است: «ما در این نشست بیش از همه وجه خاص علوم اجتماعی را مدنظر قرار داده‌ایم؛ آن بخش از علوم اجتماعی که شامل جامعه‌شناسی، جمعیت‌شناسی، روان‌شناسی اجتماعی و مطالعات فرهنگی است». او در ادامه تریبون را به سعید معیدفر، رئیس انجمن جامعه‌شناسی ایران داد. معیدفر در صحبت‌هایش به موضوعات قابل توجهی اشاره کرد. او یکی از چالش‌های علوم اجتماعی را که بسیار هم مورد نیاز جامعه است، از بین رفتن خود جامعه می‌داند: «موضوع اصلی علوم اجتماعی این است که جامعه در حال از بین رفتن است. جامعه‌ای که قبلا زیست اجتماعی متکثری داشته و از خانواده تا قوم، طایفه، قبیله و محله و... را از سر گذرانده، حالا در وضعیت دیگری به سر می‌برد. امروز با سیاست‌گذاری‌هایی که در ارتباط با مسئله اجتماعی انجام شده، می‌توان گفت که تمام حوزه‌های زیست اجتماعی در حال نابودی است. در این میان فضای مجازی ضربه کاری به آن وارد کرده و در کنار آن شیوع کرونا، به‌شدت به آن فشار آورده است».

دانشگاه‌ها خاموش شده‌اند

براساس اعلام این جامعه‌شناس، از سال ۸۳ تا ۸۷ که مسئولیت مدیریت انجمن جامعه‌شناسی را عهده‌دار بوده، دانشکده‌ها پر از شور و حرارت بود، اما حالا برخی از دانشکده‌ها تبدیل به قبرستان شده‌اند. حتی دیگر کلاسی تشکیل نمی‌شود، چون وقتی فعالیتی در کلاس نباشد، یعنی کلاسی هم وجود ندارد. دانشجو سر کلاس حاضر نمی‌شود و درس‌ها را جدی نمی‌گیرد. همه چیز باسمه‌ای‌تر شده چون جامعه از جامعه‌بودن ساقط شده است. به گفته او، آن چیزی که برای نگه‌داشتن جامعه در نظر گرفته شده بود، خانواده بود که همان هم به‌تدریج در حال از بین رفتن است: «موضوع علوم اجتماعی به‌تدریج در حال فروپاشی است. برنامه‌های تلویزیونی تمام تمرکز خود را بر مسائل روان‌شناسی برده است؛ بنابراین در این شرایط باید علوم اجتماعی را کنار بگذاریم و در زمینه علوم روان‌شناسی کار کنیم. آدم‌ها تبدیل به فرد شده‌اند، از جامعه گسیخته و بریده و بیگانه‌اند. نتیجه این شده که می‌گویند علوم اجتماعی را رها کنید و بروید به سمتی که بحران فرد را درمان کنید؛ فردی که با خود بیگانه است آن هم به دلیل بیگانگی از زیست اجتماعی و در نهایت دچار بحران‌های عمیق زیستی و عاطفی و اجتماعی می‌شود. آنچه مشاهده می‌شود، این است که یکی از مشکلات اصلی جامعه، فقر و به اضمحلال کشیده‌شدن آن است».

علوم اجتماعی مصرفی شده تا تولیدی

او چالش دیگر را نبود نظریه سرزمینی در کشور می‌داند و این پرسش را مطرح می‌کند که کدام اندیشمند توانسته در این زمینه کار کند؟ چه آماری در این بخش جمع‌آوری کرده؛ آماری که بعدا تبدیل به راهنمایی برای سیاست‌مداران کشور شود؟ «حداکثر کاری که ما کردیم، این بود که برای یک دستگاه خاص پژوهشی انجام دهیم که در نهایت نمی‌دانیم از آن پژوهش‌ها استفاده کردند یا اینکه برای یک دوره مقطعی به کارشان آمد. از همه اینها مهم‌تر اینکه احساس می‌کنم نهاد اجتماعی علمی برای آینده علوم اجتماعی اهمیت زیادی دارد، اما امروز این نهاد، افراد متخصص خود را یکی پس از دیگری از دست می‌دهد و به سراغ افراد دیگر می‌رود». به گفته رئیس انجمن جامعه‌شناسی ایران، یکی از چالش‌های مهم علوم اجتماعی این است که در جوامع دیگر که این علوم تأسیس شده‌اند، علوم اجتماعی بیرون از دانشگاه رشد کرده، شاید برای رشته‌های دیگر هم همین‌طور باشد که اولین خاستگاه‌شان دانشگاه نبوده، بلکه بیرون از دانشگاه گسترش پیدا کرده‌اند. کسانی که با انگیزه‌های قوی در ذهنشان مسئله داشته‌اند و دنبال پاسخی برای آن بودند، به این علم پرداختند و بعد همین‌ها تبدیل به سرفصل‌های آموزشی برای کلاس و درس شد. یعنی جنبه آموزشی این علوم فرع بر ابداع و نظریه‌پردازی و... بود. بزرگان علوم اجتماعی اغلب از دانشگاه طرد می‌شدند اما در فضایی خارج از دانشگاه، با سوژه‌های بسیار متکثر و عمیق نظریه‌پردازی می‌کردند. اما در ایران چه اتفاقی افتاده است؟ در ایران متأسفانه این علم کار خودش را از دانشگاه شروع کرده، آن هم به شکل درس و کلاس و آموزش. یعنی خودشان را به همین کلاس‌ها محدود کردند تا جایی که علوم اجتماعی در ایران بیشتر مصرفی شده تا تولیدی. یعنی هیچ‌کدام مولد یا مؤسس اندیشه یا فکری متناسب با این سرزمینی که در آن زندگی می‌کنیم، نشدند. همه اینها در شرایطی است که ایران سرزمین ویژه‌ای است و در جغرافیای خاصی قرار دارد. به‌طوری که شناخت آن می‌تواند در تحولات فعلی و آینده کشور تأثیرات فراوانی داشته باشد. اما سؤال اینجاست که چه تعداد از اندیشمندان این حوزه در این زمینه نظریه‌پردازی کرده‌اند؟ ما در ایران فاقد نظریه سرزمینی هستیم. سؤال این است که این جامعه چیست و چه هویتی دارد؟ هویت اقتصادی و فرهنگی و سیاسی و... همه اینها ناشناخته است. به همین دلیل ما در وضعیتی قرار گرفته‌ایم که بحران تولید می‌شود. حداکثر کاری که علوم اجتماعی می‌تواند در کشور ما داشته باشد، این است که در عرصه دانشگاهی فعالیت کند یا یک متن را ترجمه کند. اما در حوزه تألیف نتوانسته ایده‌پردازی کند و در این بخش عمیق شود. البته به این معنی نیست که ما در ایران با مسئله‌ای روبه‌رو نبودیم. در ارتباط با جامعه فعلی ایران، باید گفت که مسائل اجتماعی ما نتوانسته در یک قالب اجتماعی علمی ریشه بگیرد و عمیق شود و به‌تدریج برای خودش جایگاهی در حوزه‌های علمی و نظریه‌پردازی پیدا کند». معیدفر در بخش گفت‌وگوی این نشست، در پاسخ به سؤال «شرق» درباره اینکه سیاست‌گذاری‌های موجود چقدر روی علوم اجتماعی تأثیر گذاشته است؟ گفت: «سؤال این است که حاکمیت موجب قبض اندیشه و جامعه شده یا بالعکس؟ فکر می‌کنم همان بحث نظریه سرزمینی که مطرح کردم، در اینجا صادق است. یعنی از زمانی که با ورود به دنیای مدرن با ریشه‌های اصلی‌مان انقطاع ایجاد کردیم، متوجه این مسئله نبودیم که در چه سرزمینی با چه شرایطی و موقعیتی زیست می‌کنیم و عملا وارد فرایند مخرب شدیم». او حرف‌های دیگری هم به زبان آورد: «در این فرایند نخبگان ما هم مسیر را اشتباه رفتند و به جای اینکه در راستای هم و در تعامل با هم قرار گیرند، در تقابل با هم قرار گرفتند. در این میان هم خود نخبگان آمدند و سازمان سیاسی را تخریب کردند و به مسیری کشیدند که در انتهای آن، عامل مخرب استمرار پیدا کرده است». او معتقد است ازخودبیگانگی که یکی از بحث‌های جامعه‌شناسی است و منجر شده تا افراد از سرزمین‌شان فاصله بگیرند، در نهایت منجر به رقابت کشنده میان نخبگان اجتماعی و سیاسی شده و روی شکل‌گیری حاکمیت تأثیر گذاشته و دور باطل را تقویت کرده است: «من همه تقصیرها را به گردن حکومت نمی‌اندازم، بلکه می‌گویم باید اتفاقی بیفتد و از نو به این موضوع پرداخت که ریشه‌های اصلی بحران از کجا آغاز شده است». در ادامه این بحث، نجاتی‌حسینی هم حرف‌هایی اضافه کرد: «ما در علوم اجتماعی بحث بازاندیشی را داریم که فرایندی در علوم انسانی و اجتماعی است. علوم اجتماعی مسائل را از جامعه می‌گیرد و نظریه‌پردازی می‌کند و از همان طریق هم بازخوردی به جامعه می‌دهد. مفاهیم از جامعه گرفته می‌شود و از طریق آنها ایده‌پردازی‌ها و نظریه‌پردازی‌ها شکل می‌گیرد. نمونه آن در انتخابات ریاست‌جمهوری سال گذشته مشاهده شد که چقدر تحلیل‌های علوم اجتماعی زیادی در ارتباط با میزان مشارکت مردم در انتخابات انجام شد. البته باید گفت هنوز به آن بخش شایسته و بایسته نرسیده. معتقدم بخشی از آن به محافظه‌کاری در جامعه علوم اجتماعی برمی‌گردد».

تفکر هیئتی در مقابل تفکر علوم اجتماعی قرار دارد

در ادامه صحبت‌ها، نعمت‌الله فاضلی، استاد بازنشسته پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، در پاسخ به «شرق» درباره اینکه مصداق‌های علوم اجتماعی در ساخته‌شدن گفتمان عمومی جامعه چیست؟ توضیح داد: «نمونه آن دموکراسی است. دموکراسی نظریه‌ای در علوم اجتماعی است که مرتبط با جامعه مدرن است و امروز در فضای کشور تبدیل به یکی از واژه‌های مورد استفاده در زبان عمومی شده است. یا واژه‌های فرهنگ، دولت و... علوم اجتماعی در ایران توانسته مفاهیم بزرگی وارد جامعه کند. مفاهیم، ساخته گفت‌وگوهای تمدنی بشر است و جامعه ایرانی هم در فرایند مدرن‌شدن از این مفاهیم استفاده می‌کند. نمونه دیگر آن عقلانیت است؛ این روزها به میزان زیادی از این واژه استفاده می‌شود. گروهی می‌گویند به خدا توکل کنیم یا دعا کنیم. ما منکر توکل‌کردن به خدا نیستیم اما در گفتمان سیاسی و اجتماعی و اقتصادی نمی‌توان از این واژه‌ها استفاده کرد؛ چراکه با این جملات فرد مسئولیت خود از کنشگری را از بین می‌برد. حالا همه از گفت‌وگوهای عقلانی صحبت می‌کنند. نمی‌توان گفت زلزله کار خداست، تورم کار خداست و... . نمی‌توان گفت که برای حل فلان مشکل دعا کنید و... . علوم اجتماعی می‌گوید باید نقادی کرد و باید وارد گفت‌وگوی عقلانی شد. تفکر هیئتی درست در مقابل تفکر علوم اجتماعی قرار دارد».

امروز چه خبر؟

جرایم رانندگی متناسب با گرانی‌ها نیست

ایرنا: به گفته محمدباقر سلیمی، معاون هماهنگ‌کننده پلیس راهور فراجا، اکنون از چهار میلیون موتورسیکلت موجود در تهران، حدود ۹۲ درصد فرسوده و بخشی از آنها حتی فاقد مشخصات هویتی برای اعمال قانون و جریمه هستند. سلیمی بیان کرد: درباره قاطعیت در برخورد با موتورسیکلت‌های متخلف، حوزه ناهنجاری‌های رانندگی و تخلفات، همواره نگاه‌ها به سمت پلیس معطوف است و این انتظار وجود دارد که پلیس به تنهایی قادر به برخورد با این پدیده باشد. او ادامه داد: «این نوع نگرش نادرست و اشتباه است. برای ایجاد هنجارسازی در رانندگی، ضروری است که دیگر شرکای اجتماعی، شامل دولت، شهرداری‌ها و متولیان صنعت، به همراه مجموعه‌های قانون‌گذار و ناظر بر اجرای قانون، به وظایف خود عمل کنند». او گفت: «با وجود قوانین واضح و روشن، با عقب‌ماندگی شدیدی در بخش‌های مختلف زیرساختی و فرهنگی مواجه‌ایم. تا زمانی که عرضه و تقاضا به تعادل نرسند و ناترازی‌ها در حوزه حمل‌ونقل برطرف نشوند، نمی‌توان صرفا با اقدامات پلیسی در مقابل موتورسیکلت‌های متخلف و هرگونه ناهنجاری در رانندگی، به‌طور مؤثر مقابله کرد». سلیمی با تأکید بر اینکه جرایم رانندگی متناسب با شرایط، اصلاح و بازدارنده نشده‌اند، افزود: «مطابق قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب سال ۱۳۸۹، میزان جرایم رانندگی باید متناسب با نرخ تورم سالانه افزایش می‌یافت، اما این امر قانونی محقق نشد». به گفته این مقام انتظامی، به‌طور قطع در این سال‌ها قانون‌گذاران و مجریان قانون ملاحظاتی داشته‌اند؛ اما نتیجه تعویق در به‌روزرسانی جرایم تخلفات رانندگی، از بین رفتن خاصیت بازدارندگی آنها بوده است.

کارگران حق مسکن نمی‌خواهند

ایلنا: علیرضا محجوب، دبیرکل خانه کارگر، تأکید کرد به‌جای حق مسکن به حل مشکل مسکن کارگری باید پرداخت. او ادامه داد: «مبلغ حق مسکن کارگری روی موارد و ردیف‌های مزدی بسیار ناچیز است و ربطی به مسکن ندارد. باید طبق ماده ۱۴۹ قانون کار با حمایت کارفرمایان، شهرداری‌ها و وزارت کار و وزارت راه و شهرسازی زمین به کارگران اختصاص داده شود و به فرایند ساخت‌وساز کمک شود. تصمیم وزیر کار نیز در همین راستاست و او از پیشنهادات استقبال کرد. وزیر راه و شهرسازی هم در جلسه‌ای که داشتیم از این موضوع که قانون کار در زمینه مسکن کارگری اجرا شود، استقبال کرده و به معاون خود در این حوزه مأموریتی ویژه دادند. نمایندگان کارفرمایی نیز این موضوع را به‌عنوان تنها راه‌حل قبول کرده‌اند که این قدم خوبی است، اما تشکل‌های کارگری و تعاونی مسکن کارگری اسکان هم در ساخت و در توزیع مسکن باید نظارت کنند تا این فرایند موفقیت‌آمیز انجام شود».

جدول ۵۰۳۳ طراح: بیژن گورانی

افقی:
۱- کتابی از زیگموند فروید- محله‌ای خوش‌آب‌وهوا در شمال تهران- مرغابی ۲- کارآگاه به دنبال آن است- بیش از حد لزوم- از وسایل حمل و نقل درون‌شهری ۳- تک‌خال- ناشناخته- تشنه نیست ۴- دو خط که با هم در یک صفحه قرار نگیرند- نام پدر ابراهیم نبی(ع)- از انجیل‌های معتبر ۵- مصیبت‌ها- فینال ۶- شرم- شیرینی‌فروش- ماه یازدهم فرنگی ۷- حیوان حیله‌گر- تندرستی- بوی رطوبت ۸- دستوری- شنونده- عنوان جنگ‌هایی که پیامبر(ص) در آنها شرکت نداشت ۹- شهر آستان حضرت عبدالعظیم(ع)- سوره هفتادوهفتم قرآن- روی قاب پنجره می‌اندازند ۱۰- مجموعه داستانی نوشته هوشنگ مرادی‌کرمانی- سالک- تنبل جالیزی ۱۱- ملال‌آور- اثری به قلم شاتو بریان فرانسوی ۱۲- واحد صوتی در زبان- مشهور- شرح کتاب اوستا ۱۳- مذهب مردم ارمنستان- مدرسه ابتدایی- میان ۱۴- نوعی اسباب‌بازی- شاعر نابینا- خصم ۱۵- مذکر- تابلویی زیبا اثر هنرمندانه استاد محمود فرشچیان- خداوندی

عمودی:
۱- طراح- گرما- اشاره به نزدیک ۲- واحد طول روسی معادل ۱۰۶۷ متر- روزانه- دلیر و بی‌باک ۳- پسوند نسبت- فاکس- الهی ۴- پاکی نیت- پست الکترونیک- آبگیر مصنوعی روباز ۵- بهبود- ورزشی با توپ‌بیضی ۶- عمل جراحی در زایمان غیرطبیعی- گلی زیبا- گریز حیوان ۷- روز جشن- باکتری میله‌ای‌شکل- گازی رادیواکتیو ۸- نوعی بازی برای سنجش مهارت هدف‌گیری- دیار رئیسعلی- نقطه شروع ۹- دین‌ها- میل به غذا- پول فلزی ۱۰- پیشوند سلب- هدایت‌کننده- نوعی ماشین چاپ خودکار ۱۱- عطا و کرم- زاویه‌ها ۱۲- نوعی پخت برنج- سترون- از الفبای زبان یونانی ۱۳- اصلاح خرابی- نمای ساختمان- آبکی ۱۴- حواله- مجموعه هفت‌جلدی علمی تخیلی نوشته ایزاک آسیموف- غذایی سنتی با برگ مو ۱۵- درختی در بهشت- راه باریک و سرپوشیده- از یاران امام حسین(ع)

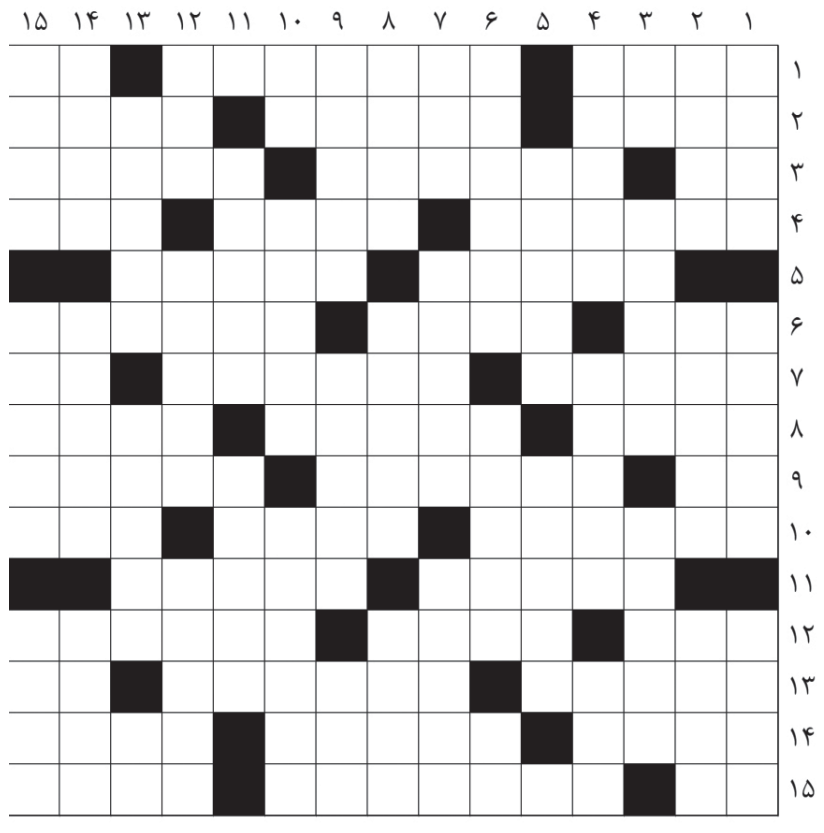

حل سودوکو ۴۰۲۸

۵	۴	۹	۳	۶	۱	۲	۸	۷
۷	۲	۱	۸	۹	۵	۳	۴	۶
۳	۸	۶	۲	۷	۴	۵	۹	۱
۶	۱	۲	۴	۳	۸	۷	۵	۹
۸	۹	۳	۷	۵	۲	۱	۶	۴
۴	۵	۷	۶	۱	۹	۸	۲	۳
۹	۳	۸	۱	۲	۶	۴	۷	۵
۱	۶	۴	۵	۸	۷	۹	۳	۲
۲	۷	۵	۹	۴	۳	۶	۱	۸

۲	۴	۱	۸	۳	۶	۵	۷	۹
۵	۳	۸	۷	۹	۴	۶	۱	۲
۶	۹	۷	۲	۵	۱	۴	۸	۳
۱	۶	۵	۳	۷	۲	۹	۴	۸
۷	۸	۴	۶	۱	۹	۲	۳	۵
۳	۲	۹	۴	۸	۵	۷	۶	۱
۹	۵	۶	۱	۴	۳	۸	۲	۷
۸	۱	۲	۵	۶	۷	۳	۹	۴
۴	۷	۳	۹	۲	۸	۱	۵	۶

حل جدول ۵۰۳۲

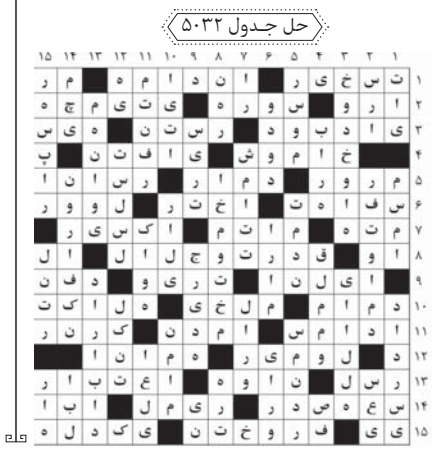

سودوکو سخت ۴۰۲۹

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو
۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.
۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۶	۸		۵				۲
۳					۹			
		۹	۸	۷			۴	
۴					۸	۵	۳	
	۱	۳	۵					۴
	۲			۸	۶	۴		
			۷					۹
۵				۴		۸	۶	

سودوکو ساده ۴۰۲۹

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو
سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۲				۸			۷
				۹		۴	۱	
			۲		۴	۳	۵	
۶					۱		۴	۳
۳	۱						۸	۵
۴	۷		۳					۶
	۴	۱	۶		۲			
	۶	۳		۸				
۲			۹				۶	